

**Bodens
kommun**

Kommunrevisionen

2020-10-27

För kännedom
Fullmäktiges presidium
Partiernas gruppledare
Kommunstyrelsen

Till
Utbildningsnämnden

Revisionsgranskning – Likvärdig skola

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Bodens kommun har vi genomfört en granskning av Likvärdig skola avseende insatser för stöd och stimulans för att säkerställa elevers måluppfyllelse i såväl grundskola som gymnasieskola. I granskningen har vi biträttts av sakkunniga från PwC.

Utifrån genomförd granskning gör vi den **samlade revisionella bedömningen**, att:

- utbildningsnämnden *i allt väsentligt* säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan och gymnasieskolan avseende insatser för stöd och stimulans, samt att
- utbildningsnämndens interna kontroll inom området *inte är helt* tillräcklig.

Vår granskning visar bland annat att fastställda mål finns med tillhörande målindikatorer för uppföljning av måluppfyllelse. Vidare finns det förvaltningsgemensamma riktlinjer för extra anpassningar och särskilt stöd både för grundskolan och gymnasieskolan.

Dock bedömer vi att nämnden inte i tillräcklig omfattning har säkerställt att den får till sig underlag i form av analys på enhets- och huvudmannanivå som ger förutsättningar för att identifiera skillnader mellan skolenheter. Vidare bedömer vi som ett utvecklingsområde att nämnden tydliggör riktning för de åtgärder som förvaltningen uppdras att vida inom området. Vi noterar dock att det under året implementerats ett nytt systematiskt kvalitetsarbete som förväntas förbättra uppföljning och skapa bättre förutsättningar för analys.

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande **rekommendationer**:

- att utbildningsnämnden säkerställer att den i de nya formerna för det systematiska kvalitetsarbetet får ett tillräckligt underlag i form av analys på enhets- och huvudmannanivå avseende elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse för att kunna identifiera eventuella skillnader mellan skolenheterna och därigenom kunna vidta adekvata åtgärder, samt
- att utbildningsnämnden säkerställer att det finns förutsättningar för skolenheterna att arbeta med extra stimulans för de elever som är i behov av det.

Vi emotser utbildningsnämndens svar på vår granskning till senast 2021-02-26.

För revisorerna i Bodens kommun

Per-Ulf Sandström
Ordförande

Eija Andersson
Förtroendevald revisor

Bilaga: Revisionsrapport ”Likvärdig skola”, PwC oktober 2020

Postadress	Telefon	E-post	Organisationsnummer
961 86 Boden	0921-620 00 vx. med direktval	kommunen@boden.se	212000-2767

Likvärdig skola

Bodens kommun

Oktober 2020

Michaela Nyman, revisionskonsult

Sara Ljungberg, revisionskonsult

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och revisionsfrågor	4
1.3 Revisionskriterier	5
1.4 Avgränsning	5
1.5 Metod	5
2. Skolorganisationen	6
3. Iakttagelser och bedömningar	8
3.1 Ändamålsenliga förutsättningar	8
3.2 Uppföljning och analys	11
3.3 Åtgärder för bristande likvärdighet	14
3.2.2 Bedömning	15
4. Revisionell bedömning	Error! Bookmark not defined.
4.1 Rekommendationer	17
5. Bilagor	17
5.1 Dokument	18
5.2 Statistik från Kvalitetsrapport 3,4 och 5 år 2019	19

Sammanfattning

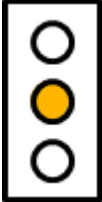
PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Bodens kommun genomfört en granskning avseende insatser för stöd och stimulans för att säkerställa elevers måluppfyllelse i såväl grundskola som gymnasieskola. Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan och gymnasieskolan avseende insatser för stöd och stimulans. Det innebär att nämnden ska säkerställa att det inte finns oskäligen skillnader mellan skolorna eller eleverna. Granskningen har även syftat till att bedöma om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Vår samlade revisionella bedömning är att:

- utbildningsnämnden **i allt väsentligt** säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan och gymnasieskolan avseende insatser för stöd och stimulans, samt att
- utbildningsnämndens interna kontroll inom området **inte är helt** tillräcklig.

Följande revisionsfrågor har varit styrande för den samlade revisionella bedömningen:

Bedömningar mot revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Säkerställer utbildningsnämnden ändamålsenliga förutsättningar genom styrning och ledning av verksamheten?	<p>Uppfyllt</p> <p>Nämnden har antagit mål med tillhörande indikatorer för hur nämnden mäter måluppfyllelse för likvärdig utbildning. Nämnden har även fördelat riktade resurser för att skapa likvärdiga förutsättningar för skolenheter inom grundskolan.</p> <p>Det finns förvaltningsgemensamma styrdokument för hur skolorna ska arbeta med extra anpassningar och särskilt stöd som förefaller likvärdigt. Vi konstaterar att det inte finns några riktlinjer för hur skolorna ska arbeta med extra stimulans, dock beskrivs vid intervjuer ett praktiskt arbetssätt för detta samt att dessa elever uppmärksammas inom arbetet med extra anpassningar.</p>	
Sker en systematisk uppföljning och analys avseende elevers kunskapsresultat / måluppfyllelse som redovisas till nämnden?	<p>Delvis uppfyllt</p> <p>Elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse följs upp i samband med årsredovisning samt genom skolornas systematiska kvalitetsarbete. Vi kan dock genom nämndens verksamhetsberättelse inte se att nämndens mål för likvärdig utbildning följts upp enligt de av nämnden angivna mätindikatorerna.</p> <p>Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet visar på att det föreligger skillnader i elevernas</p>	

---

kunskapsresultat (pojkar/flickor) samt mellan skolenheterna. Analysen innehåller inte någon information kring på vilket sätt skillnader mellan skolenheterna föreligger.

Vi noterar att det läsåret 19/20 har implementerats en ny struktur för uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet som uppges ska förbättra förutsättningar för analys.

Vidtar utbildningsnämnden adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet?

Delvis uppfyllt

Nämnden har vidtagit åtgärder i form av beslut om riktade uppdrag till skolchef om att vidta åtgärder inom identifierade områden, däribland inom området likvärdig utbildning.

Samtidigt bedömer vi att nämnden bör säkerställa att i tillräcklig omfattning få del av resultat och analys på enhetsnivå, för att vid behov kunna vidta adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet.

Det ses som positivt att det inom förvaltningen vidtagits en rad åtgärder för likvärdig utbildning.

Rekommendationer

Utifrån granskningens iakttagelser lämnas följande rekommendationer:

- att utbildningsnämnden säkerställer att den i de nya formerna för det systematiska kvalitetsarbetet får ett tillräckligt underlag i form av analys på enhets- och huvudmannanivå av elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse för att kunna identifiera eventuella skillnader mellan skolenheterna och därigenom kunna vidta adekvata åtgärder, samt
- att utbildningsnämnden säkerställer att det finns förutsättningar för skolenheterna att arbeta med extra stimulans för de elever som är i behov av det.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Bodens kommun har både grundskola och gymnasieskola. Björknäs gymnasiet erbjuder 11 olika programriktningar. Enligt statistik från Kolada har andelen gymnasieelever med examen eller behörighet till universitet inom 3 år minskat under 2019. Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet enligt skollagen. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Läraren har också en skyldighet att uppmärksamma och stödja elever som utvecklas snabbt och som därmed har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet.

Då huvudmannen är ytterst ansvarig för elevernas skolgång måste huvudmannen försäkra sig om att eleverna får det stöd de behöver för sin utveckling. Brister i likvärdighet kan bero på en rad olika faktorer. Enligt skollagen innehåller begreppet likvärdighet flera olika aspekter:

- Tillgång till lika utbildning
- Lika kvalitet på utbildningen
- Skolans uppdrag att kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar.

Utbildningsnämnden är huvudman för grundskolan och gymnasieskolan och ansvarar för att skapa förutsättningar för en likvärdig skola.

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning avseende insatser för stöd och stimulans för att säkerställa elevers måluppfyllelse i såväl grundskola som gymnasieskola. Fokus för granskningen har varit att bedöma vilka konkreta och kompensatoriska åtgärder som vidtas för elevers måluppfyllelse, att eleverna får det stöd de behöver samt att det säkerställs att det inte föreligger oskäliga skillnader mellan skolor och elever.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan och gymnasieskolan avseende insatser för stöd och stimulans. Det innebär att nämnden ska säkerställa att det inte finns oskäliga skillnader mellan skolorna eller eleverna. Granskningen syftar även till att bedöma om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Revisionsfrågor:

- Säkerställer utbildningsnämnden ändamålsenliga förutsättningar genom styrning och ledning av verksamheten?
- Sker en systematisk uppföljning och analys avseende elevers kunskapsresultat / måluppfyllelse som redovisas till nämnden?
- Vidtar utbildningsnämnden adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet?

Första frågan utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet.

Fråga två och tre utgör grund för bedömning av intern kontroll.

1.3 Revisionskriterier

- 6 kap 6 § kommunallagen
- 1 kap. 4, 8, 9 §§, 2 kap. 8 §, 4 kap. 3–7 §§ skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag (likvärdig utbildning)
- Skolverkets allmänna råd Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet
- 3 kap. 5 och 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar,

- Skolverket allmänna råd Extra anpassning, särskilt stöd och åtgärdsprogram
- Kommunala riktlinjer, handlingsplaner och beslut
- I övrigt se revisionsfrågorna

1.4 Avgränsning

I tid har granskningen avgränsats till i huvudsak till år 2020. Granskningen har avgränsats till att omfatta utbildningsnämnden och dess ansvar som huvudman för valda skolformer.

Ett representativt urval av skolenheter/gymnasieprogram har gjorts för granskningen vilka omfattar Prästhalmsskolan, Torpgårdsskolan och Älvskolan samt Bygg- och anläggningsprogrammet och Naturvetenskapliga programmet vid Björknäs gymnasiet.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys av för granskningen relevant kommunintern dokumentation (styrdokument/handlingsplan/rutiner och uppföljningar, protokoll) samt genom intervjuer. Intervjuer har genomförts med:

- Nämndsordförande
- Skolchef
- Verksamhetschef gymnasiet
- Verksamhetschef grundskolan
- Verksamhetsutvecklare gymnasiet
- Rektorer vid de utvalda grundskolorna/gymnasieprogrammen
- Lärare vid de utvalda grundskolorna/gymnasieprogrammen
- Elever vid de utvalda grundskolorna/gymnasieprogrammen

Innan rapporten fastställts har samtliga personer (med undantag från eleverna) som varit föremål för intervju getts möjlighet att faktakontrollera rapporten. Detta innebär att de beretts möjlighet att läsa de iakttagelser vi beskriver i syfte att återkoppla om vi framfört faktafel eller på annat sätt beskrivit omständigheter/processer på ett sådant sätt att det inte lämnar förutsättningar för en rättvisande bedömning inom området. Utifrån erhållna synpunkter inom ramen för vår faktakontroll har vi slutligen genomfört en slutvärdering, fastställt våra bedömningar samt upprättat rekommendationer inom området.

Revisionsrapporten har kvalitetssäkrats av Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor inom Public Sector på PwC. Kvalitetssäkringen innefattar genomläsning och analys av utkast av rapport innan färdigställande av rapportens utformning i förhållande till uppdragsbeskrivningen.

2. Skolorganisationen

Utbildningsnämnden ansvarar över utbildning inom det offentliga utbildningsväsendet för skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Ansvarer innebär enligt Skollagen (2010:800) bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar samt följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten så att de nationella och lokala målen samt kvalitetskraven uppfylls. Grundläggande i huvudmannens ansvar för utbildningen är att den motsvarar skollagens krav på kvalitet, likvärdighet och att utbildningen är förankrad i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I Bodens kommun finns 9 kommunala grundskolor för årskurs F-6, två högstadieskolor för årskurs 7–9 samt en gymnasieskola med 10 nationella program, varav fem yrkesprogram och fem högskoleförberedande program samt introduktionsprogram och gymnasiesärskola.

Inom förvaltningen finns en central elevhälsa som utgör stöd till förskolans, grundskolans och gymnasiet elevhälsoarbete. Den centrala elevhälsan leds av en elevhälsochef och består av skolsköterskor, skolkurator, skolpsykolog, studiehandledare samt specialpedagog med spetskompetens. Psykolog och specialpedagog med spetskompetens är placerade centralt medan kurator och skolsköterska är lokalt placerade ute på skolenheterna. På den centrala elevhälsan arbetar skolsköterskor, skolkurator, specialpedagoger och skolpsykolog och studiehandledare. Arbetstiden förläggs procentuellt ute på skolorna utifrån skolans storlek/elevantal. Skolpsykolog arbetar övergripande ca 40 procent riktat mot gymnasiet och 100 respektive 40 procent riktat mot grundskolans årskurs F-åk 9. Skolläkare köps in på konsultbasis efter behov för hela grundskolan och gymnasiet vilket i dagsläget är en tjänst om 25 procent.

Användandet av de centrala resurserna sker genom beställningar från skolenheterna, där rektorn har ansvaret och beslutanderätten avseende utredningar och liknande. I vilken utsträckning den centrala elevhälsans resurser nyttjas uppges vid intervju med rektorer bero på tillgången till personal på de enskilda skolorna i form av specialpedagoger, skolsköterskor eller skolkuratorer. Därtill finns studiehandledare som är anställda på Skolutvecklingscentrum¹ och är fördelade på skolenheterna enligt tabell 2.

På respektive skolenhet finns lokala elevhälsoteam som består av representanter från den centrala elevhälsan samt rektor och specialpedagog. Rektor ansvarar för elevhälsoarbetet på sin skola och det lokala elevhälsoteamet har stöd av det centrala elevhälsoteamet.

Tabell 1. Tjänstefördelning elevhälsoteam per kommunal skolenhet, läsår 19/20².

Skolenhet	Skolläkare	Skolsköterska	Skolkurator	Skolpsykolog
Centrala elevhälsan	Köps in	7,0	5,0	1,8
Prästhalmsskolan		0,5	0,25	
Fagernäs skola		0,25	0,2	
Torpgårdsskolan		0,7	0,35	

¹ En förvaltningsövergripande skolutvecklingsenhet kallad Skolutvecklingscentrum (en sammanslagning av enheterna Elevhälsa, Blomdalen (CMN) och avdelning IKT) med uppdrag att bedriva olika skolutvecklingsinsatser.

² Fördelningen i procent är inte helt statisk utan förändras vid behov.

Stureskolan		0,7	0,8	
Hedenskolan		0,5	0,2	
Brönjaskolan		0,6	0,8	
Mårängskolan		0,85	0,2	
Unbyns skola		0,1	0,05	
Harads skola		0,1	0,05	
Älvskolan Gunnarsbyn		0,05	0,05	
Svartbjörnsbyns skola		0,2	0,2	
Björknäs gymnasiet		1,0	1,0	
		0,4	0,6	

Tabell 2. Tjänstefördelning pedagogisk personal, läsår 19/20.

Skolenhet	Specialpedagog	Speciallärare	Studie- och yrkesvägledare	Studiehandledare
<i>Centrala elevhälsan</i>	6,0	0	0	13,4
Prästhalmsskolan	2,0	1,0	0	0,875
Fagnäs skola	1,0	0	0	0,375
Torpgårdsskolan	2,0	0	0	0,125
Stureskolan	2,0	2,0	1,0	1,625
Hedenskolan	0,5	0	0	1,2
Brönjaskolan	2,0	0	1,0	0,3
Mårängskolan	2,0	1,0	0	0,21
Unbyns skola	0	0	0	0
Harads skola	1,0	0	0	0,45
Älvskolan Gunnarsbyn	0	0	0	0,15
Svartbjörnsbyns skola	1,0	0	0	0,175
Björknäs gymnasiet	5,0	2,0	3,0	0,325

Resultat från nationella prov för årskurs 6, 9 samt gymnasiet framgår i avsnitt 5, bilagor.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1 Ändamålsenliga förutsättningar

Revisionsfrågan ska svara på om nämnden säkerställer att det finns förutsättningarna i den kommunala grundskolan och gymnasieskolan avseende ett likvärdigt arbete med stöd och stimulans.

3.1.1 Iakttagelser

I *Strategisk plan och budget 2020-2022* anges att utbildningsområdet är ett prioriterat område och ambitionen för Bodens skolor uppges vara att alla ska lyckas och nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Två kommunövergripande mål med bäring på elevers skolgång anges:

- *“I Bodens kommun har barn och ungdomar en trygg uppväxtmiljö och goda framtids-möjligheter”.*
- *“Alla barn och ungdomar ges förutsättningar för en lyckad skolgång”.*

Utbildningsnämnden ger i sin *verksamhetsplan 2020–2022* en närmare beskrivning kring hur dessa mål ska uppnås. Bland annat ska verksamheterna tillhandahålla tidiga och kompensatoriska insatser som skapar likvärdiga förutsättningar. Måluppfyllelse mäts genom att följa upp elevernas meritvärden och betygspoäng. Vidare ska skolan aktivt arbeta främjande och förebyggande med trygghet och studiero samt tillhandahålla barn och elever pedagogisk utbildning med hög kvalitet. Måluppfyllelse mäts bland annat genom uppföljning i form av enkätundersökning av elevernas upplevda trygghet och studiero samt andel elever i årskurs 9 med minst E i alla ämnen.

Resurser för insatser för stöd och stimulans tilldelas de kommunala grundskolorna och gymnasieskolan i huvudsak genom elevpengen vilket består av ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp. Grundbeloppet beräknas, utöver genom elevantal, bland annat utifrån personaltäthet och övriga personalresurser där även den lagstadgade elevhälsoverksamheten ingår. Elevernas behov och verksamhetens förutsättningar avgör hur rektor slutligen fördelar eller nyttjar tilldelade resurser. Tilläggsbeloppet avser bland annat resurser för elever med ett omfattande behov av särskilt stöd och relaterar till fysiska funktionshinder och som då riktas till en enskild elev. Det avser även finansiering av exempelvis särskilda undervisningsgrupper.

Inom grundskolan fördelas därtill riktade resurser utifrån skolornas socioekonomiska förutsättningar. Den socioekonomiska fördelningen fördelas till skolorna utifrån elevernas bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå i syfte att stärka elevernas förutsättningar för att nå kunskapskraven för utbildningen. Utbildningsförvaltningen har även ansökt om stadsbidrag för likvärdig skola vilket ska finansiera åtgärder inom såväl grundskolan och gymnasieskolan för ökad likvärdighet.

Enligt intervju med rektorer från grundskolan uppges det finnas ekonomiska utmaningar med att ge tillräckliga insatser och att möta samtliga elevers behov av stöd och stimulans. Framförallt avser det skolenheter med en hög andel elever med annat modersmål än svenska vilket enligt de intervjuade ökar behovet av studiehandledning (både avseende undervisning på svenska samt modersmålsundervisning). Även elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar anges ha ett ökat behov av insatser för stöd, vilket enligt de intervjuade är svårare att påvisa och få extra medel för än ett fysiskt funktionsvariation.

Extra anpassningar

En elevs behov av extra anpassningar för att nå kunskapskraven för utbildningen uppmärksammas enligt uppgift från intervjuer på ett likartat sätt både inom grundskolan och

gymnasieskolan, vilket i regel är av den undervisande läraren. Inom gymnasiet sker detta i samband med skolstart genom tidigare noteringar från grundskolan. Informationen läggs in i skolans verksamhetssystem IST av skolans specialpedagoger. På så vis når all undervisande personal informationen. Extra anpassningar ges i huvudsak av klassläraren inom ramen för den ordinarie undervisningen. Specialpedagog från skolans lokala elevhälsoteam uppges finnas tillgänglig för stöttning i arbetet. Stöttnen omfattar främst att skapa struktur och studieteknik för eleverna men uppges även utgöra ett pedagogiskt stöd till läraren i undervisningen för att på ett bra sätt nå ut till alla elever.

Genom intervjuer framhålls att dokumentation avseende extra anpassningar sker i varierande omfattning. För elever inom grundskolan sker dokumentation i elevens individuella utvecklingsplan (obligatoriskt för elever i årskurs 1-5). För övriga årskurser samt för gymnasiet läggs information om eleven in i skolans verksamhetssystem IST. De anpassningar som görs i klassrummet noteras av undervisande lärare/mentor själv, antingen via IST eller via egna noteringar.

Inom grundskolan finns ett flertal upprättade obligatoriska verktyg³/stöd för kartläggning och bedömning av elevers förmågor som används av lärarna och som kan ge en indikation om att en elev är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Det verktyg som ska nyttjas inom grundskolan framgår av kommunens *Avstämningsplan, Screening av förmågor inom Språk, Läsa, Skriva, Räkna F-9 2020-2021* (upprättad av utbildningsförvaltningen 2020-08-18).

Vid misstanke om läs- och skrivsvårigheter finns det för grundskolan upprättade rekommendationer (upprättad av den centrala elevhälsan 2020-08-18) för hur arbetsgången med att undersöka elevens behov ska gå till och förslag på insatser. Rekommendationerna riktas till samtliga elever inom låg-, mellan- och högstadiet. Rekommendationerna omfattar även riktlinjer för ytterligare åtgärder om oron för elevens läs- och skrivsvårigheter efter insatsen kvarstår.

För elever i grundskolans årskurs F-3 finns för området en upprättad *Handlingsplan för Läsa, skriva, räkna - en garanti för tidiga stödinsatser 2020–2023* (upprättad 2020-06-16). Garantin utgår från skollagens nya bestämmelser för tidiga stödinsatser som syftar till att stödinsatser i svenska, svenska som andraspråk och matematik ska sättas in tidigt. Elever ska enligt handlingsplanen kartläggas i svenska och matematik, där lärarna i processen tar stöd av det nationella obligatoriska bedömningsstödet⁴ som nämns i kommunens avstämningsplan. Vid behov kan eventuella stödinsatser i form av extra anpassningar sättas in på individ- och gruppnivå. Det finns möjlighet att planera stödinsatser med skolans specialpedagog. I handlingsplanen har tre förbättringsområden identifierats i arbetet för likvärdiga förutsättningar. Det avser 1) pojkar, 2) nyanlända och 3) elever med funktionsvariation. Genomförda insatser ska följas upp och resultatet ska analyseras för att sedan omhändertas av skolans elevhälsoteam. På huvudmannanivå kan analys av samlade resultat ske med rektorer, kvalitetsutvecklare samt språk-, läs- och skrivutvecklare från kommunens Skolutvecklingscentrum.

Genom intervjuer anges att det anses finnas tydliga riktlinjer inom grundskolan för hur lärare ska arbeta med extra anpassningar. Dessa anges även vara kända och tillämpade.

---

³ Efter Skollagens nya bestämmelser 2020-07-01 för tidiga insatser finns en del obligatoriska material som huvudmannen ska använda vid kartläggning och bedömning av elevernas läs- och skrivförståelse. Läs mer på: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/organisera-tidigt-stod-och-extra-anpassningar/lasa-skriva-rakna---garanti-for-tidiga-insatser#h-Obligatoriskakartlaggningsmaterialbedomningsstodochnationellaprov>.

⁴ Bedömningsstödet är ett material som ska hjälpa lärarna att tidigt upptäcka elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i matematik eller i läs- och skrivutvecklingen i svenska eller svenska som andraspråk. Det ska även användas för att upptäcka elever som har kommit längre i sin kunskapsutveckling och behöver extra utmaningar.

Det finns även en upprättat rutin för hur det inom gymnasieskolan ska arbetas med extra anpassningar. Vid intervjuer med representanter inom gymnasieskolan framkommer att det inte upplevs finnas ett likartat arbetssätt för hur de olika programmen arbetar med extra anpassningar. Vi noterar att det inom Björknäsgymnasiet finns ett av rektorerna upprättat *PM för lärare Läsåret 2020/2021* (daterad 2020-08-01) som till viss del nämner extra anpassningar.

Genom intervjuer med representanter från Björknäsgymnasiet framgår att det finns olika forum för lärare att diskutera dels utvecklandet av lärandet generellt i olika ämnen dels forum för att diskutera elevens behov och utveckling. Rektor kan även delta vid dessa forum. Utöver detta uppges ledningsgrupper och samordningsgrupper finnas som ger förutsättningar för erfarenhetsutbyte inom området.

Särskilt stöd

Om elevens behov inte kan tillgodoses inom befintlig undervisning initieras en utredning som behandlas i samarbete med skolans lokala elevhälsoteam. Ett åtgärdsprogram upprättas i de fall då utredningen kommer fram till att behov av särskilt stöd föreligger. Till denna process finns riktlinjer och rutiner som presenteras nedan.

Utbildningsförvaltningen har för förskoleklass, grundskola och grundsärskola upprättat en *Arbetsguide – att utreda en elevs behov av stöd och beslut om åtgärdsprogram* (senast reviderad 2017-08-23) som anger arbetssätt för hela processen med att utreda elevers behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram.

Arbetsguiden omfattar riktlinjer för utredning, analys och bedömning av stödbehov, dokumentation samt uppföljning och utvärdering. Det finns även hänvisningar till vidare blanketter/mallar som ska användas vid utredning och beslut. Processen ovan finns även beskriven i dokumentet *Arbetsgång vid utredning gällande elever i behov av särskilt stöd samt utarbetande av åtgärdsprogram* (upprättat av utbildningsförvaltningen, senast reviderat 2014-09-23).

Inom gymnasiet används, som nämndes ovan, stödmaterialet *PM för lärare Läsåret 2020/2021* som bland annat innehåller riktlinjer för arbetsgången om eleven bedöms ha ett behov av särskilt stöd. Det finns även fastställda blanketter för kartläggning, utredning och åtgärdsprogram hos specialpedagogen på skolan som stöd för lärarna.

Extra stimulans

Av intervjuer framhålls en samlad bild om att eleverna upplever sig få stöd i form av extra anpassningar eller extra stimulans. Exempel som ges är att eleverna kan stanna kvar efter lektionstid för att få stöttning av undervisande lärare. Eleverna kan även ges mer avancerade uppgifter vid behov.

För ökad stimulans har eleverna på Björknäsgymnasiet möjlighet att läsa utökade kurser. Exempelvis finns det elever som erbjudits utökad undervisning i matematik i samarbete med Luleå Tekniska Universitet. Elever inom ramen för bygg- och anläggningsprogrammet uppges vid intervju ges möjlighet att i samband med arbetsplatsförlagt lärande (APL) få möjlighet att genomföra extra uppgifter för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Vi noterar att det inte finns några skriftliga riktlinjer eller rutiner kring hur skolorna ska arbeta med extra stimulans. Av intervjuer framkommer dock att dessa elever uppmärksammas inom arbetet med extra anpassningar.

Elevhälsoarbetet

Genom intervjuer framkommer att den centrala elevhälsan involveras om de extra anpassningar som satts in inte möter elevernas behov för att nå kunskapsmålen för

utbildningen. Varje skolenhet uppges följa upp ärenden kring elever i det lokala elevhälsoteamet varje eller varannan vecka.

Förvaltningsövergripande riktlinjer för grundskolans och gymnasieskolans elevhälsoarbete har upprättats av utbildningsförvaltningen 2017-06-14. Dokumentet redogör bland annat för hur skolans elevhälsoteam ska involveras då särskilt stöd blir aktuellt. Enligt uppgift från de intervjuade är det tydligt att en anmälan till elevhälsoteamet ska göras vid behov av utredning om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram. Vid intervjuer med elever beskrivs kännedomen kring skolornas elevhälsoteam som god.

3.1.2 Bedömning

Revisionsfråga 1: Säkerställer utbildningsnämnden ändamålsenliga förutsättningar genom styrning och ledning av verksamheten?

Revisionsfrågan bedöms som uppfylld. Utbildningsnämnden har antagit mål där inriktningen på målen omfattar att skolorna ska arbeta för att skapa likvärdiga förutsättningar för elevernas skolgång. Det finns inom grundskolan riktade resurser utifrån skolornas socioekonomiska förutsättningar i syfte att stärka elevernas möjlighet att nå kunskapskraven för skolan.

Vi konstaterar att det finns förvaltningsgemensamma styrdokument för hur *grundskolan* ska arbeta med insatser för stöd. Dessa bedöms skapa likvärdiga förutsättningar för hur skolenheterna arbetar för att säkerställa att eleverna når så långt det är möjligt i förhållande till kunskapsmål och kravnivå. Vi konstaterar att det inom *gymnasieskolan* bedöms finnas liknande förutsättningar i form av styrdokument för hur enheterna ska arbeta med insatser avseende extra anpassningar. Förvaltningsgemensam rutin finns för skolornas elevhälsoarbete, vilket omfattar arbetet med särskilt stöd.

Vår granskning visar dock att *hur* elevernas extra anpassningar dokumenteras varierar mellan skolenheterna.

Vi konstaterar att det inte finns några skriftliga riktlinjer eller rutiner avseende arbetet med att säkerställa extra stimulans för de elever som är i behov av det. Av intervjuer framkommer dock att dessa elever uppmärksammas inom arbetet med extra anpassningar.

3.2 Uppföljning och analys

Revisionsfrågan ska redogöra för den uppföljning och analys som huvudmannen tar del av. Huvudmannen ska enligt skollagens fjärde kapitel och bestämmelser om det systematiska kvalitetsarbetet, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras på enhets- och huvudmannanivå.

Enligt *Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* ska huvudmannen regelbundet förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.

3.2.1 Iakttagelser

Elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse följs upp i årsredovisning samt genom skolornas systematiska kvalitetsarbete.

I Utbildningsnämndens *verksamhetsberättelse år 2019* (2020-02-27, §6) redogörs för måluppfyllelse avseende nämndens mål. De två mål som beskrivs i avsnitt 3.1.1 med bäring på elevernas skolgång bedöms vara delvis uppfyllda. Vi noterar att bedömningarna baseras på en kommentar om vad som hänt inom området och inte genom mått och mätvärden av elevernas meritvärden och betygspoäng. Vidare noteras att det inte framgår någon närmare analys av elevernas kunskapsresultat i verksamhetsberättelsen 2019.

Skolenheternas systematiska kvalitetsarbete för år 2019 har redovisats för utbildningsnämnden i en sammanställd *Kvalitetsrapport 2020-02-27*, §14. I kvalitetsrapporten presenteras elevernas måluppfyllelse, både för grundskolan och gymnasieskolan. Måluppfyllelse mäts genom nationella prov i årskurs 3, 6, 9 och gymnasiet samt genom statistik från Kolada. Resultatet för grundskolan respektive gymnasiet presenteras kortfattat nedan:

- Andelen elever i årskurs 3 som klarat alla delprov i matematik är högre än riket och Norrbottens län. I svenska och svenska som andraspråk visar Bodens kommun ett bättre resultat än riket totalt men lägre än snittet för Norrbottens län.
- Resultatet från nationella prov i matematik, svenska, svenska som andraspråk samt engelska för årskurs 6 läsåret 2018/2019 visar på att det föreligger skillnader mellan pojkar och flickor. I matematik och svenska har pojkar ett något lägre resultat än flickor, medan flickor har ett något lägre resultat än pojkar i engelska. Statistik från Kolada visar att andelen elever i årskurs 6 med lägst betyg E i matematik, svenska (inklusive svenska som andraspråk) och engelska har minskat mellan år 2018 och år 2019.
- I årskurs 9 framgår att, likt resultatet från de nationella proven i årskurs 6, föreligger skillnader mellan flickor och pojkar. Andelen elever i årskurs 9 med godkända betyg (A-E) i alla ämnen läsåret 2018/2019 uppgår för flickor till 82,3 procent och för pojkar till 71,4 procent. Enligt statistik från Kolada framgår att resultatet för elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen ökat från 75,5 procent år 2018 till 80,7 procent år 2019. Andelen elever som inte uppnår kunskapskraven i årskurs 9 anges i kvalitetsrapporten vara högre bland nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund⁵.
- Resultatet från nationella prov i gymnasiet visar att andelen elever läsåret 2018/2019 med godkänt resultat i matematik generellt är lägre än resultatet i svenska och engelska. Inga större skillnader föreligger mellan flickor och pojkar. Enligt statistik från Kolada har andelen elever⁶ med examen eller studiebevis inom 3 år minskat mellan år 2018 och år 2019. Liknande statistik visas för elever inom 4 år, även om det är en marginell minskning.

Extra anpassningar och särskilt stöd inom grundskolan och gymnasieskolan följs i kvalitetsrapporten upp genom antalet upprättade åtgärdsprogram per årskurs. Statistiken visar att antalet åtgärdsprogram har ökat i kommunen i sin helhet under perioden 2017–2019, både för pojkar och flickor. Störst ökning avseende antalet upprättade åtgärdsprogram har skett för pojkar i årskurs 4, 5 och 7. För årskurs 7 ökade antalet åtgärdsprogram mellan 2018 och 2019 från 3 till 14.

Från statistiken går det även att utläsa att antalet upprättade åtgärdsprogram för elever i årskurs 1 på gymnasiet är få i relation till upprättade åtgärdsprogram för elever i grundskolans årskurs 9. Enligt uppgift från sakgranskning beror differensen av upprättade åtgärdsprogram inom grundskolan respektive gymnasieskolan på att arbetet med extra anpassningar på gymnasiet fungerar väl och åtgärdsprogram behöver inte upprättas i lika stor utsträckning. En del av eleverna med åtgärdsprogram från årskurs 9 studerar på introduktionsprogrammet där arbetet med dessa elever inte behöver särskilt

---

⁵ Skolverkets definition: Nyinvandrade elever har kommit till Sverige de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i det svenska skolsystemet tidigare. Tid för invandring baseras på när eleven blivit folkbokförd i Sverige. Det avser första gången eleven blev folkbokförd, det vill säga eleven har tidigare inte varit folkbokförd i Sverige. Elever där uppgift om personnummer saknas ingår inte.

Elever med okänd bakgrund avser elever där uppgift om personnummer saknas. Att uppgift om personnummer saknas kan bero på att eleven inte blivit folkbokförd i Sverige men det kan även finnas andra orsaker till detta.

⁶ Uppgifterna baseras på antalet folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för 3 respektive 4 år sedan med examen efter 3 respektive 4 år.

åtgärdsprogram utan är en del av ordinarie verksamhet. En annan orsak tros vara att elever som påbörjar ett gymnasieprogram de trivs med har ökad studiemotivation.

Från utbildningsförvaltningens kvalitetsrapport framgår att det i Bodens kommun finns samarbete inom och mellan skolformerna. Elevhälsans insatser vid förstärkt övergång mellan exempelvis grundskolan och gymnasiet upplevs av verksamheten som god. Förvaltningen uppmärksammar studieresultat för elever i årskurs 3, 6 och 9 samt gymnasiet. Även skillnader mellan flickor och pojkar i studieresultat samt socioekonomiska skillnader berörs i rapporten.

Kvalitetsrapporten lyfter att det föreligger skillnader avseende likvärdighet mellan skolenheterna. Samtidigt noterar vi att det från kvalitetsrapporten inte framgår på vilket sätt skillnader föreligger. Det framgår inte heller någon analys om dess orsaker eller vilka effekter det har på verksamheterna för att skapa likvärdiga förutsättningar för eleverna.

Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet läsåret 2019/2020 är vid tidpunkt för granskningen inte färdigställd.

Vi har för granskningen tagit del av en utredning avseende Likvärdig grundskola, daterad 2019-02-11, där skillnader mellan skolenheterna behandlas och där orsaken till skillnader uppges vara bland annat boende- och skolsegregation samt socioekonomisk bakgrund. Utredningen omfattar även analys avseende skollokaler och skillnader i elevresultat mellan flickor och pojkar (meritpoäng). I kontakt med förvaltningen framgår att utredningen inte har presenterats i nämnden.

Utredningen syftade till att kartlägga grundskolan i kommunen för att tydliggöra på vilka områden brister fanns för att uppnå en skola för alla och likvärdiga förutsättningar till utbildning för alla elever. Utredningen identifierar tre huvudsakliga fokusområden: pojkars, nyanländas och funktionshindrade elevers förutsättningar för att lyckas i skolan.

Ny struktur för uppföljning

Det systematiska kvalitetsarbetet har inför läsåret 2020/2021 fått en förändrad struktur vad gäller innehåll och antalet rapporteringstillfällen. Plan för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete 2020 anger årshjul för uppföljning samt områden, mål och underlag som ska ligga till grund för bedömning av skolornas måluppfyllelse för utbildningen. Enligt uppgift från intervjuer är det ännu för tidigt att bedöma vilken effekt det nya systemet kommer att ha, men ambitionen uppges vara att den nya strukturen ska förbättra uppföljning och skapa bättre förutsättningar för analys.

3.2.2 Bedömning

Revisionsfråga 2: Sker en systematisk uppföljning och analys avseende elevers kunskapsresultat / måluppfyllelse som redovisas till nämnden?

Revisionsfrågan bedöms som delvis uppfylld. Vi konstaterar att nämndens uppföljning genom årsredovisning och uppföljning av skolenheternas systematiska kvalitetsarbete ger en grund för nämndens förutsättningar att planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Vad avser rapporteringens innehåll konstaterar vi att den på aggregerad nivå omfattar uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse samt gällande insatser för stöd. Dock konstaterar vi att det i kvalitetsrapporten inte framgår någon uppföljning om skillnader vad gäller likvärdighet mellan skolenheterna, trots att detta konstaterats. Vi bedömer att det är en brist att nämnden inte har tagit del av den utredning som genomförts för grundskolan avseende Likvärdig skola.

Det bedöms vara av stor vikt att utbildningsnämnden får del av resultat och analys från samtliga skolenheter och inte enbart aggregerat på totalnivå. För att säkerställa att nämndens styrning och ledning ger förutsättningar för verksamheterna att bedriva en

likvärdig utbildning är det viktigt att nämndens får del av analyser som visar på eventuella skillnader mellan exempelvis skolenheter, ämnen och elevgrupper.

Vi vill uppmärksamma att den nya strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet uppges förbättra förutsättningarna för analys.

3.3 Åtgärder för bristande likvärdighet

Revisionsfrågan ska besvara om huvudmannen vidtagit adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet. Huvudmannen ska enligt skollagens fjärde kapitel och bestämmelser om det systematiska kvalitetsarbetet, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt *Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* ska huvudmannen skapa rutiner för att undersöka att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd fungerar på skolenheterna och i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.

2.3.1 Iakttagelser

Genom granskning av utbildningsnämndens protokoll 2019 och 2020 noterar vi att nämnden vid sitt sammanträde (2019-12-19, §107) och (2020-02-27, §14) behandlat 2019 års kvalitetsrapporter samt vid båda sammanträdena fattat beslut om att uppdra till skolchefen att omhänderta identifierade utvecklingsområden från kvalitetsrapporten. Från protokollet går det inte att utläsa när återrapportering av skolchefens uppdrag ska ske till nämnden. Vid den senaste rapporteringen (2020-02-27, §14) framgår att nämnden ska fortsätta/påbörja ett utvecklingsarbete för ökad måluppfyllelse bland annat för att säkerställa en likvärdig utbildning.

Inom ramen för vår granskning noteras följande åtgärder för en likvärdig utbildning som vidtagits av förvaltningen:

- Sedan årsskiftet har en ny förvaltningsövergripande skolutvecklingsenhet, Skolutvecklingscentrum inrättats. Enheten har som syfte att bedriva olika skolutvecklingsinsatser som exempelvis kompetenshöjande insatser till pedagogisk personal. Inom Skolutvecklingscentrum finns den centrala mottagningsenheten för nyanlända organiserad tillsammans med elevhälsa och stödfunktioner för IT-pedagogisk utveckling.
- Som nämndes i föregående avsnitt har det inom utbildningsförvaltningen genomförts en utredning inför ansökan om statsbidrag för likvärdig skola (daterad 2019-02-11).

Till följd av utredningen har Bodens kommun under år 2020 inlett samverkan med Skolverket som syftar till att göra en nulägesanalys med prioriterade åtgärder för att stärka förmågan att både på kort och lång sikt erbjuda nyanlända och flerspråkiga barn och elever utbildning av hög och likvärdig kvalitet. Detta mot bakgrund av de brister som påtalats gällande likvärdigheten i ovan nämnd utredning. Samverkan innebär riktade insatser till förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning under en treårsperiod. De insatser som ska genomföras har 2020-06-12 sammanställts i en *Åtgärdsplan - Riktade insatser till stöd för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers lärande*. Insatserna omfattar bland annat språkinriktad undervisning, kompetenshöjande utbildning för modersmåls lärare, workshops och erfarenhets-spridning. Förväntade effekter vid projektets slut år 2022 är ökad kvalitet i undervisningen, ökad likvärdighet i skolresultaten samt att alla elever ges förutsättningar att lyckas i skolan och fullföljer sin utbildning med en avslutad gymnasieexamen.

För projektet har en samordnare anställts som ansvarar över planerade insatser, under ledning av chef för skolutvecklingscentrum. Skolutvecklingscentrum anges vara en organisatorisk resurs för att bidra till projektets genomförande.

- Bodens kommun deltar även i SKR:s utvecklingsprogram fullföljd utbildning. Målet med deltagandet är att förbättra kommunikationsvägar mellan huvudman och verksamhet, minska skillnader mellan pojkars och flickors studieresultat samt ge alla elever möjlighet till likvärdig kunskapsutveckling. Insatser som ska genomföras är att enhetligt dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet, skapa trygga lärmiljöer, främja skolenheter samt aktualisera övergång mellan grundskolan och gymnasiet.

Insatsen förväntas få effekter på elevers studieresultat både på lång sikt (5 år) och kort sikt (årligen). Bland annat ska pojkars meritvärden inom grundskolan öka med 5 poäng varje år (årlig effekt) och inom fem år ska alla elever i gymnasiet ha fullföljt sin utbildning inom tre år (långsiktig effekt). Resultatet ska följas upp på enhets- och verksamhetsnivå i samband med det systematiska kvalitetsarbetet samt på organisationsnivå av huvudmannen.

- Enligt uppgift från intervjuer har förvaltningen via statsbidraget *likvärdig skola* arbetat med att skapa tillgängliga lärmiljöer, utveckla arbetet med digitala verktyg och förbättra trygghet och studiero. Kommunen har även ansökt om statsbidrag för likvärdig skola på nytt. Älvskolan, Torpgårdsskolan, samt Prästholmsskolan är exempel på skolor som har NPF⁷-säkrat lärmiljöerna. På Björknäsgymnasiet lyfts arbetet med inkluderande lärmiljöer. På Björknäsgymnasiet har även funktionen "Betygsvarning" införts inför läsåret 2019/2020 som syftar till att uppmärksamma om en elev riskerar att inte nå målen för en kurs.
- På flera grundskolor, bland annat vid Prästholmsskolan, har den pedagogiska klassrumsmodellen PAX implementerats under höstterminen 2019. PAX är ett verktyg som syftar till att inom befintlig klassrumsundervisning skapa en miljö präglad av lugn, trygghet, glädje och studiero. I en utvärdering av den första terminen (HT-19) ses en tydlig minskning av störande och ofokuserat beteende i klassrummet och en positiv inställning från lärare och elever. Ambitionen är att fortsätta implementeringen av PAX i årskurs F-6 i alla grundskolor i kommunen under perioden HT20 – VT22.

Uppföljning och analys av pågående insatser sker och diskuteras främst inom förvaltningen. Vi noterar att viss beskrivning görs i nämnden i samband med uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet, då exempelvis gällande vilka insatser som skolenheterna arbetar med.

Sammantaget framgår av intervjuer att skolenheterna så långt det är möjligt arbetar med åtgärder avseende anpassningar och stöd för att en elev ska uppnå kunskapskraven för utbildningen. Exempelvis erbjuder Torpgårdsskolan, Älvskolan och Prästholmsskolan läxhjälp ett antal tillfällen i veckan. Vid Björknäsgymnasiet finns mattestugor dit elever kan gå för stöd i matematik.

3.2.2 Bedömning

Revisionsfråga 3: Vidtar utbildningsnämnden adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet?

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld. Vi konstaterar att utbildningsnämnden tagit beslut om åtgärder i form av riktade uppdrag till skolchefen om att vidta åtgärder inom identifierade utvecklingsområden, däribland inom området likvärdig utbildning. Vi bedömer att området likvärdig utbildning är väldigt brett och att nämnden med fördel,

---

⁷ Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

utifrån att nämndens får ta del av en mer utförlig analys, kan ge en riktning för de åtgärder som förvaltningen uppdras att vidta.

Vi bedömer att nämnden bör säkerställa att i tillräcklig omfattning få del av analyser som visar på eventuella skillnader mellan exempelvis skolenheter, ämnen och elevgrupper för att vid behov kunna vidta adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet.

Vi bedömer det positivt att det inom förvaltningen vidtagits ett flertal åtgärder för likvärdig utbildning.

4. Revisionell bedömning

PwC har fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Bodens kommun att göra en granskning avseende insatser för stöd och stimulans för att säkerställa elevers måluppfyllelse i såväl grundskola som gymnasieskola. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan och gymnasieskolan avseende insatser för stöd och stimulans. Det innebär att nämnden ska säkerställa att det inte finns skillnader mellan skolorna eller eleverna. Granskningen syftar även till att bedöma om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Vår samlade revisionella bedömning är att:

- utbildningsnämnden **i allt väsentligt** har säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan och gymnasieskolan avseende insatser för stöd och stimulans, samt att
- utbildningsnämndens interna kontroll inom området **inte är helt** tillräcklig.

Bedömningen baseras på de för granskningen antagna revisionsfrågorna.

4.1 Rekommendationer

Utifrån granskningen iakttagelser lämnas följande rekommendationer:

- att utbildningsnämnden säkerställer att den i de nya formerna för det systematiska kvalitetsarbetet får ett tillräckligt underlag i form av analys på enhets- och huvudmannanivå avseende elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse för att kunna identifiera eventuella skillnader mellan skolenheterna och därigenom kunna vidta adekvata åtgärder, samt
- att utbildningsnämnden säkerställer att det finns förutsättningar för skolenheterna att arbeta med extra stimulans för de elever som är i behov av det.

Oktober 2020

Hans Forsström
Uppdragsledare

Michaela Nyman
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Bodens kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2020-03-17. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

5. Bilagor

5.1 Dokument

Följande dokument har beaktats inom ramen för granskningen:

- Analys under läsåret Ett gemensamt dokument för alla F-6 skolor i Bodens kommun
- Arbetsguide – att utreda en elevs behov av stöd och beslut om åtgärdsprogram (rev.dat 17-08-23).
- Anmälan till EHT (2019-05-03)
- Åtgärdsplan Bodens kommun - Riktade insatser till stöd för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers lärande (2020-06-12)
- Avstämningsplan, Screening av förmågor inom Språk, Läsa, Skriva, Räkna F-9 2020-2021 (Reviderad 2020-08-18).
- Bodens kommuns strategiska plan och budget 2020-2022
- Bodens utvecklingsplan för fullföljd utbildning (2019-09-03)
- Elevhälsoplan för åk F-6 läsåret 2019-2020 (2019-08-22)
- Handlingsplan Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser 2020-2023 (2020-06-16)
- Kvalitetsrapport för år 2019 (3, 4 och 5)
- Plan för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete 2020
- Protokoll EHT, förskoleklass – årskurs 6 (2019-05-03)
- PM för Lärare (2020-08-01)
- Rutiner för skolans elevhälsoarbete (2017-06-14)
- Utbildningsnämndens verksamhetsplan 2020-2022
- Utbildningsnämndens verksamhetsberättelse 2019
- Utbildningsnämndens protokoll 2019-2020
- Utredning Likvärdig grundskola Bodens kommun 2018-2025 (2019-02-11)

5.2 Statistik från Kvalitetsrapport 3,4 och 5 år 2019

Tabell 3. Resultat från nationella delprov årskurs 6 i ämnena matematik, svenska och engelska. Boden kommun. Andel i procent.

Ämne / Delprov	Andel (%) elever som deltagit av samtliga			Antal elever med provbetyg A-F			Andel (%) elever med provbetyg A-E			Genomsnittlig provbetygspoäng		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
Svenska												
Provbetyg	94,3	97,0	91,7	198	98	100	94,4	~100	..	12,4	13,7	11,2
Tala (delprov A)	98,1	99,0	97,2	206	100	106	~100	~100	~100	14,8	16,1	13,6
Läsa (delprov B)	94,3	97,0	91,7	198	98	100	87,4	91,8	83,0	12,2	13,3	11,2
Skriva (delprov C)	94,3	97,0	91,7	198	98	100	82,3	93,9	71,0	10,2	12,2	8,2
Svenska som andraspråk												
Provbetyg	72,0	78,6	..	18	..	..	55,6	..	..	6,0	4,1	..
Tala (delprov A)	72,0	78,6	..	18	..	..	~100	..	..	10,4	9,3	..
Läsa (delprov B)	76,0	78,6	..	19	..	..	..	..	..	4,5	3,4	..
Skriva (delprov C)	76,0	78,6	..	19	..	..	..	..	..	4,5	3,9	..
Matematik												
Provbetyg	93,2	94,8	91,7	219	109	110	90,4	91,7	89,1	12,9	13,4	12,4
Engelska												
Provbetyg	91,9	94,8	89,2	216	109	107	92,6	..	~100	14,4	13,6	15,3
Tala (delprov A)	96,2	98,3	94,2	226	113	113	90,7	..	~100	13,5	12,3	14,6
Läsa och lyssna (delprov B)	94,5	95,7	93,3	222	110	112	90,1	86,4	93,8	14,2	13,4	15,0
Skriva (delprov C)	94,5	96,5	92,5	222	111	111	91,9	89,2	94,6	13,8	13,4	14,1

Tabell 2. Resultat per delprov på ämnesprov årskurs 6 i Boden läsåret 2018/19. Om resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den. Då visas två prickar (..) istället för utfall. Om antalet elever med provbetyg F är färre än 5, så visas andelen med A-E som ~100. Om en andelsuppgift för antingen pojkar eller flickor redovisas med ~100 kommer andelsuppgiften för det andra könet att sekretessprickas (..). Källa SIRIS

Källa: Kvalitetsrapport 2019

Tabell 4. Resultat från nationella delprov årskurs 9 i ämnena matematik, svenska och engelska. Boden kommun. Andel i procent.

Ämne / Delprov	Andel (%) elever som deltagit av samtliga			Antal elever med provbetyg A-F			Andel (%) elever med provbetyg A-E			Genomsnittlig provbetygspoäng		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
Svenska												
Sammanvägt provbetyg	92,9	94,2	91,1	169	97	72	90,5	~100	..	12,0	13,5	9,9
Tala (delprov A)	96,2	95,1	97,5	175	98	77	100,0	100,0	100,0	14,4	15,0	13,5
Läsa (delprov B)	96,7	96,1	97,5	176	99	77	84,1	94,9	70,1	11,7	13,4	9,4
Skriva (delprov C)	93,4	94,2	92,4	170	97	73	76,5	88,7	60,3	9,8	11,6	7,3
Svenska som andraspråk												
Sammanvägt provbetyg	61,9	..	..	13	..	..	..	..	..	7,3	..	..
Tala (delprov A)	61,9	..	..	13	..	..	100,0	..	..	13,8	..	..
Läsa (delprov B)	66,7	..	..	14	..	..	..	..	..	3,8	..	..
Skriva (delprov C)	66,7	..	..	14	..	..	..	..	..	5,9	..	..
Matematik												
Provbetyg	86,7	85,8	87,8	176	97	79	76,7	76,3	77,2	9,1	9,0	9,2
Engelska												
Sammanvägt provbetyg	86,2	85,0	87,8	175	96	79	96,0	~100	~100	13,9	13,9	13,8
Tala (delprov A)	92,6	92,9	92,2	188	105	83	96,8	~100	~100	14,3	14,1	14,5
Läsa och lyssna (delprov B)	90,1	90,3	90,0	183	102	81	89,6	89,2	90,1	13,6	13,5	13,9
Skriva (delprov C)	88,2	88,5	87,8	179	100	79	95,5	~100	~100	12,4	12,8	12,0

Tabell 4. Resultat per delprov på ämnesprov årskurs 9 i Boden läsåret 2018/2019. Om resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den. Då visas två prickar (..) istället för utfall. Om antalet elever med provbetyg F är färre än 5, så visas andelen med A-E som ~100. Om en andelsuppgift för antingen pojkar eller flickor redovisas med ~100 kommer andelsuppgiften för det andra könet att sekretessprickas (..). Källa SIRIS

Källa: Kvalitetsrapport 2019

Tabell 5. Provbetyg på de obligatoriska nationella proven som genomförts i gymnasieskolan, andel i procent.

<i>Nationella prov</i>	Andel (%) med A-E		
	Total	Flickor	Pojkar
<i>Engelska 5</i>	97,7	96,5	97,6
<i>Engelska 6</i>	98,9	98,9	98,8
<i>Matematik 1</i>	74,9	75,8	74,1
<i>Matematik 2</i>	73,75	74,7	72,6
<i>Matematik 3</i>	76,43	79,1	73,2
<i>Matematik 4</i>	79,2	72,2	83,3
<i>Svenska 1</i>	96,7	97,9	95,9
<i>Svenska 3</i>	96,1	95,6	96,9

Tabell 6. Resultat på probetyg på nationella prov, läsåret 2018/2019. Källa IST

Källa: Kvalitetsrapport 2019

Tabell 6. Antalet beslutade åtgärdsprogram i Bodens kommun 2016-2019, antal.

I nedanstående tabell redogörs för beslutade åtgärdsprogram i Bodens kommun

Årskurs	Flickor 2016	Pojkar 2016	Flickor 2017	Pojkar 2017	Flickor 2018	Pojkar 2018	Flickor 2019	Pojkar 2019
Förskoleklass			1					
Årskurs 1	1	3	1	1		2		3
Årskurs 2	2	10	2	9	1	4	4	3
Årskurs 3	4	12	2	8	5	6	5	3
Årskurs 4	4	7	6	7	2	6	7	13
Årskurs 5	4	9	6	11	6	7	7	13
Årskurs 6	5	10	3	7	8	11	12	15
Årskurs 7	5	3	3	5	1	3	3	14
Årskurs 8	4	12	12	11	6	11	6	12
Årskurs 9	12	6	13	14	11	14	10	14
Årskurs 1 Gy	8	5	6	2	5	3	1	7
Årskurs 2 Gy	3	8	2	5	3	1	2	2
Årskurs 3 Gy	7	8		3	3	4	3	1
Totalt	59	93	51	72	57	82	60	100

Källa: Kvalitetsrapport 2019